

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU

Avocat, Direct. Contenc. B-cci
G-le a Țărei Românești

ALEX. CERBAN

Profesor la Facultatea
de Drept, București

IOSEF G. COHEN

Avocat

GR. CONDURATU

Fost Consilier la C. de Apel
București, Avocat

RENÉ DEMOQUE

Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

V. DONGOROZ

Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALFRED JUVARA

Profesor Universitar, Avocat

Dr. STEFAN LADAY

Fost Magistrat
jurisconsult în Cluj

D. NEGULESCU

Profesor la Facultatea
de Drept, București

I. GR. PERIȚEANU

Avocat

C. SIPSOM

Profesor la Facultatea
de Drept, București

C. STOEANOVICI

Dr. în Drept din Paris
Avocat

GR. TRANCU-IAȘI

Ministru al Muncii
Avocat

P. VASILESCU

Dr. în Drept din Paris
Avocat

AL. VELESCU

Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALBERT WAHL

Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris : **EDOUARD LÉVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris

Membrii corespondenți pentru Polonia : **EMIL ST. RAPPAPORT**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an, p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei

„ Avocați 1 000 „

„ Magistrați 800 „

6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANA

În lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

A apărut în editura Soc. „Curierul Judiciar“
Vol. II din documentatul studiu: **CONTRACTUL
DE TRANSPORT** al d-lui avocat E. Cristoforea-
nu. Lucrarea este onorată cu o scrisoare din par-
tea ilustrului profesor Cesare Vivante. Prețul
lei 300.

S U M A R

— *D. G. Tăzloanu*, de Dem. I. Dobrescu;

— Adresa Ministerului de Justiție 24.109 din 31 Martie a. c.,
către D-l D. G. Tăzloanu cu ocazia punerii în retragere pen-
tru limita de vârstă;

— *Promisiunile sinalagmatice de vindere-cumpărare*, de C. A.
Stoianovici și Eugen A. Barasch;

— Scrisoarea D-lui ministru plenipotențiar N. Titulescu, a-
dresată D-lui Președinte al Uniunii avocaților din România;

JURISPRUDENȚA:

— Curtea de Casație s. I : *Al. N. Vasiliu cu Ștefan Popescu*
(Chirii, Apel la Tribunal. În ce termen se depun motivele ? Art.
35 și 37 L. accelearărei);

— *Idem : Iulian Boga cu Ștefan Dumitrescu* (Despre re-
tractul litigios. Scopul instituirii și condițiile pentru exercitarea
lui. Art. 1402 și 1403 C. civil);

— Casație s. II : *Pulcheria Doiciu cu A. Nesovici* (Poprire.
Efectele ei până la validare. Numai măsuri de conservare.
Cesiunea creanței în această perioadă. Consecințe. Cesionarul
în concurență cu creditorii popritori. Art. 462 Pr. civ.), cu o
Notă de D-l Prof. Al. Cerban.

D. G. TĂZLOANU

Magistrații, numai când se retrag, și regii numai
când abdică, pot să fie judecați cu demnitate și cu
nepărtinire. Numai atunci judecătorii lor, nu pot fi
bănuți nici de lingușire nici de timorare. Noi avo-
cații, care am comite o indelicatetă profesională,
dacă am laudă pe un judecător în funcțiune, ne fa-
cem o datorie de onoare, să dăm această mângâere
sufletească, unui distins magistrat, care pleacă.

Și fostul Președinte al Curții de Casație, Tăzloanu,
are drept la toată recunoștința noastră, pentru că

el a fost un magistrat bun, cult, drept și modest. El
a dat din lustrul său și sentinței și legii și legiuito-
rului și societății pe care a servit-o. Sentința unui
magistrat are două părți distincte : una socială și
alta morală. În primul rând, o sentință poartă cu ea
prestigiul autorității Statului, care reprezintă forța
necesară pentru realizarea dreptului, și care are
aerul unei violențe sociale exercitată contra împri-
cinatului condamnat. Dar ea poate să mai poarte în
ea și prestigiul magistratului, care dă sentința și în
această parte a ei, o sentință reprezintă numai pre-
stigiul moral, fără nici un amestec al forței.

Prestigiul magistratului Tăzloanu, spală sentința
sa, de orice urmă de forță socială și ea rămâneă nu-
mai cu prestigiul său moral. Împricinatul judecat de
Domnul Tăzloanu, plecă dela tribunal pătruns de
dreptatea sentinței date, tot așa dupe cum legiuito-
rul indian Manu, cereă împricinatului să primească
hotărîrea judecătorului, cu aceeași recunoștință, cu
care bolnavul primește doctoria medicului. Și numai
un magistrat superior, poate face pe împricinat, să
execute în conștiința sa, singur și de bună voie, sen-
tința de condamnare pronunțată în contra sa. Prin
prestigiul dat hotărîrii sale, pronunțată după lege,
magistratul Tăzloanu da prestigiul său și legii și le-
giuitorului, pentru că și legea ca și sentința, n'are
decât prestigiul magistratului, care o aplică. O lege
bună cu judecători răi, este înlocmai ca o religie
bună servită de preoți necredincioși. Cu prestigiul
dat sentinței, legii și legiuitorului, magistratul Tăz-
loanu dă prestigiu și societății, pe care el o repre-
zentă în Tribunal, pentru că magistrații buni ca și
regii buni, pot să dea țării din prestigiul persoanei
lor.

Domnul Tăzloanu eră în magistratură un erou fără

car triumfal, pentru că eroismul său se mulțamea cu triumful inimei sale și cu aplauzele conștiinței sale. El era un erou al probității și al integrității, pentru că în magistratură, apărarea dreptății nu se mulțumește decât cu eroi și în tribunal un judecător care n'are eroismul probității, este un magistrat incorect. Magistratul trebuie să trăiască și să moară împreună cu cinstea pe care el o apără.

Dar ceea ce caracteriză pe magistratul Tăzloanu, eră bunătatea și modestia sa. Numai magistrații fără autoritate, au nevoie să fie magistrați autoritari; judecătorul cu prestigiu nu trebuie să mai ceară dela violența sa, respectul pe care-l are întreg dela reputația sa.

Cu marele său prestigiu de magistrat superior, domnul Tăzloanu putea să fie bun în vorbire, blând în dojană, simplu în gesturi, modest în atitudini, retras de orice fast, disprețuitor de orice onoruri și sperios de orice reclamă, pentru că toată faima sa venea nu din voința sa, ci în contra voinței sale; și reputația sa o avea nu prin râvna sa, ci prin virtuțile sale. Magistratul Tăzloanu, pareă că roșește de marele său prestigiu și că cere scuze de tot respectul ce îi se arată.

Despre Domnul Tăzloanu, putem spune cu multă dreptate că, cu cât se făcea mai mic, cu atât el apărea mai mare, pentru că modestia unui om superior, este umbra din tablou, care servește ca să mărească lumina tabloului.

Sunt sigur, că cuvintele mele vor supăra modestia sa, dar și împărțitorii de dreptate au drept la o judecată dreaptă. Sunt de asemeni sigur, că domnul Tăzloanu va fi mirat de virtuțile pe care noi i le descoperim astăzi, pentru că după cum de marele La Fontaine se spune, că este atât de prost, în cât nu-și dă seama, cât este de genial, despre Magistratul Tăzloanu putem spune, că în modestia sa, el se vede atât de neînsemnat, în cât nici nu-și dă seama cât este de mare.

DEM. I. DOBRESU

Directorul Revistei „Curierul Judiciar”

Tot relativ la magistratul D. G. Tăzloanu, dăm loc cu plăcere adresei cu No. 24.109 din 31 Martie a. c. pe care d-l Ministru de justiție Cudalbu i-a remis-o, cu ocazia punerii sale la retragere pentru limită de vârstă:

ROMANIA
MINISTERUL JUSTIȚIEI
Direcțiunea Generală judiciară
Nr. 24109 din 31 Martie 1927

Domnule Presedinte,

Numai în temeiul legii, lunga și rodnică dv. activitate depusă în serviciul Justiției, încetează din ziua de 2 Aprilie cor., act socotit prematur, de toți acei ce vă cunosc strălucirile dv. calități de magistrat, față de puterea dv. de muncă, încă capabilă a servi Justiția și mai departe.

Supunându-ne toți legii, simțim în plecarea dv. din

magistratura activă, un profund regret; sunt rari acei cari au putut să închine justiției munca lor timp de peste 45 ani, cu un devotament și destoinicie cari rămân pilde strălucitoare și dela cari radiază exemplu de ce trebuie să fie un magistrat — și în lumina activității dv. exemplare, să se nască și să se desvolte virtuțile la toți acei cari pășesc hotărît a merge pe drumul Justiției.

Pilda înălțătoarece a-ți dat în toate gradele erarhiei magistraturei prin muncă, cinste și mândria de a fi magistrat și cari au fost singurele dv. mijloace, de a vă ridica încet dar cu prestigiu, dela modesta treaptă de substituit de procuror de Tribunal și până la Înalta demnitate de Președinte al Curții de Casație, aceasta pentru un apostol al dreptății, constituie o frumoasă mângâiere și pentru toți o strălucită dovadă, că la vârful piramidei corpului judecătoresc se ajunge numai prin merite, iar în frumoasa și rodnică dv. carieră voesc ca tot magistratul, dar mai ales tineretul magistraturei, să vadă drumul drept care duce sigur prin apostolat, și la mândria firească omului înzestrat cu însușirile necesare de a servi țara în mod folositor.

Domnule Președinte, eu am avut norocul a vă avea președintele meu și șeful meu la Tribunalul Putna; timpul scurt cât am fost colaboratorul dv. e simțit și privit de mine cu mândrie, de a vă fi avut călăuză și vă sunt recunoscător pentru îndrumările sănătoase ce mi-ați dat mie și colegilor mei de atunci.

Asociind aceste sentimente personale ale mele, sentimentelor și credinței unanime acelor ce v'au cunoscut și v'au fost colaborator în tot timpul de peste 45 ani de magistratură, vă rog a primi încredințarea de înaltă considerațiune ce v'o păstrează corpul judecătoresc și eu.

Ministrul Justiției (ss) T. CUDALBU

PROMISIUNILE SINALAGMATICE DE VINDERE-CUMPARARE

O chestiune dedusă recent în judecata Curții de Apel din Galați S. II a pus din nou în discuție problema atât de controversată, a promisiunilor sinalagmatice de a vinde și cumpără.

Era vorba în speță de vânzarea pură și simplă și pe un preț determinat a unui teren în întindere de 160 hectare. Suprafața totală a moșiei din care acest teren făcea parte se socotea, în momentul încheierii vânzării, la 350 hectare, suprafață de altfel provizorie, întrucât moșia urmă să mai fie supusă și celei de a doua exproprieri. Pe lângă toate condițiunile în care se contracta vânzarea, o clauză specială din act prevedea că „după terminarea exproprierii a doua asupra celor 190 hectare, — porțiunea nevândută imediat — eu vânzătoarea mă oblig a face actul de vânzare și vânzarea și pentru restul pământului neexpropriat, în termen de două luni de la exproprierie cu acelaș preț de . . . lei hectarul, și noi cumpărătorii ne obligăm să ne exercităm acest drept în acelaș termen, astfel ca tot pământul ce-mi va rămânea după ambele exproprieri suntem obligați a vinde și cumpăra, conven-

țiunea fiind perfectă între noi de vânzare și cumpărare”.

La terminarea operațiunilor exproprierii a doua, părțile care în actul de vânzare figurează cu calitatea de cumpărători, reclamă executarea actului și cer și vânzarea restului de teren rămas neexpropriat. Vânzătoarea, din diferite motive, se opune să facă vânzarea. De aci proces, prin care se susține că clauza referitoare la terenul neexpropriat reprezenta și ea o vânzare sau în orice caz o promisiune sinalagmatică de a vinde și cumpăra, echivalentă cu o vânzare.

Chestiunea era simplă. Ceea ce aveau de făcut instanțele judecătorești, era pe de o parte să interpreteze clauza din actul de vânzare reprodușă mai sus, iar pe de alta, și pentru cazul în care ar fi decis că ne aflăm în fața unei promisiuni sinalagmatică de a vinde și cumpăra, să determine consecințele ce trebuie recunoscute unei asemenea promisiuni. De această din urmă parte a problemei, ne propunem a ne ocupa și noi în rândurile sumare ce urmează.

* * *

Înainte de a examina însă această chestiune, trebuie să precizăm că promisiunile de vânzare pot îmbrăca mai multe forme. Se poate întâmpla ca una din părțile contractante să promită să vândă și cealaltă să făgăduiască că va cumpăra. În acest caz, suntem în fața unei promisiuni sinalagmatică. Se mai poate însă ca una din părți să făgăduiască celeilalte că îi va vinde un anumit lucru în anumite condițiuni, fără ca aceasta din urmă să se oblige că-l va cumpăra. În acest caz, avem de a face cu o promisiune unilaterală.

Promisiunea unilaterală este tot o convențiune — din moment ce pentru existența ei se cere concursul a două voințe — dar o convențiune prin care numai una din părți se obligă, cealaltă parte mărginindu-se să ia act și rezervându-și latitudinea de a declara că înțelege sau nu să beneficieze de obligațiunile contractate de cea dintâi.

Validitatea promisiunii unilaterale nu mai suferă astăzi nici o discuțiune (1). Un asemenea contract intră perfect în cadrul definițiunii articolului 944 cod. civ. după care „contractul este unilateral când una sau mai multe persoane se obligă către una sau mai multe persoane fără ca acestea din urmă să se oblige”.

Obiecțiunea că promisiunea unilaterală ar fi nulă întrucât luată sub condițiune potestativă din partea cumpărătorului, nu stă nici ea în picioare. Potrivit art. 1010 cod. civ. „obligațiunea este nulă când s'a contractat sub o condițiune potestativă din

partea aceluia ce se obligă”. Acela căruia îi s'a făcut promisiunea într'un contract de o asemenea natură, nu-și ia însă nici o obligație. Situațiunea lui nu este situațiunea unui debitor ci a cea a unui creditor și în contractele unilaterale există în totdeauna o condițiune potestativă în favoarea creditorului care nu are decât să nu beneficieze de obligațiunea contractată față de el.

Ceia ce dă însă loc la o controversă în materia promisiunilor unilaterale de vânzare, sunt efectele lor. Pentru ca vânzarea să se perfecteze e suficientă oare acceptarea aceluia căruia i s'a făcut promisiunea, e suficientă declarația lui că înțelege să cumpere sau mai e nevoie de o nouă manifestare de voință a promitentului, care după ce a făgăduit să vândă, să consimtă de data aceasta să vândă efectiv?

După părerea noastră, dificultatea soluțiunii în această chestiune provine din confuziunea ce se face între promisiunea unilaterală de a vinde și oferta de vânzare. Se susține obișnuit că promisiunea de a vinde nu ar fi decât o ofertă — ofertă pe care cealaltă parte a primit-o — și care prin acceptare duce la perfectarea convențiunii. Între promisiunea unilaterală de a vinde și simpla poli-citațiune, ar fi numai deosebirea că promisiunea este o policitațiune transformată în contract sau, din punctul de vedere opus, că policitațiunea nu e decât o promisiune de vânzare nedesăvârșită. Și într'un caz și în celalt însă se oferă ceva spre vânzare. În ambele cazuri, e o propunere actuală și e suficient ca acceptarea să se producă pentru ca vânzarea să se perfecteze.

Confuziunea aceasta e generală în doctrină și jurisprudență. Pothier, o făcea și el atunci când definea promisiunea de vânzare „une convention par laquelle quelqu'un s'oblige envers un autre de lui vendre une chose. Par exemple, si dans le contrat de vente que je vous ai fait de ma bibliothèque, il y a cete clause que je m'oblige de vous vendre aussi les tablettes, si eles vous conviennent, et si vous voulez les acheter, cete clause renferme une promesse de vous vendre les tablettes (2).

„La promesse de vente, — găsm în Dalloz, Vente, 285, — est susceptible de trois modalités bien distinctes. On peut supposer premièrement une promesse faite par une personne à une autre de lui vendre telle chose moyennant tel prix, promesse qui n'est ni acceptée, ni refusée. On peut supposer, en second lieu, que la promesse est acceptée, par celui à qui elle a été faite, sans que toutefois ce dernier promette lui même d'acheter. On peut supposer enfin que les promesses ont été réciproques... Dans le premier cas, la promesse n'est qu'une simple pollicitation; dans le second cas, il y a promesse uni-

1) V. pentru această chestiune, Aubry et Rau, IV paragr. 349, p. 333, nota 9; Guillouard, Vente, I, 81; Huc X, 26; Laurent, XXIV, 9.

2) De la Vente, nr. 476.

laterale, et dans le troisième, promesse synalagmatique“.

Din această confuziune, pe care o regăsim în întreaga doctrină și jurisprudență (3), se naște și aceea dintre promisiunea de vânzare și opțiune. Opțiunea este desigur o ofertă, de oarece partea care o dă oferă să vândă aceleia care o primește un anumit lucru în anumite condițiuni și își ia și obligațiunea ca într'un termen de, să nu vândă acel lucru altei persoane. Opțiunea este o ofertă. În măsura însă în care, după cum vom vedea, oferta nu este o promisiune de vânzare, opțiunea nu face nici ea parte din categoria acestor contracte, cu toate că doctrina și jurisprudența s'au pronunțat constant în sens contrar. Astfel pentru a nu lua decât un exemplu, Curtea de Apel București, s. I în procesul cunoscut Zissu—Banca Crisoveloni, s'a pronunțat hotărât în sensul identității dintre opțiune și promisiunea unilaterală de a vinde. D-l S. Rosenthal, în concluziunile depuse în instanță și apoi în notele publicate în „Pandectele Române” a susținut și d-sa acelaș punct de vedere, punct de vedere confirmat de altfel prin decizia Inaltei Curți de Casație, s. I cu Nr. 582 din 1920 (4).

Evident că în cadrul acestei concepțiuni după care promisiunea de vânzare nu este decât o ofertă, consimțământul vânzătorului fiind de acum dat, e suficient ca cealaltă parte să declare că înțelege să cumpere pentru ca promisiunea din contract unilateral să se transforme în contract sinalagmatic, cu alte cuvinte pentru ca promisiunea de vânzare să se transforme în vânzare propriu zisă. „Dificultatea în această chestiune, scrie Laurent, nu este în realitate o dificultate. El vorba să știm când și în ce fel se va forma vânzarea. Vânzarea se formează prin concursul voințelor celor două părți. Ori, vânzătorul și-a declarat voința sa de a vinde; ce mai lipsește pentru perfectarea vânzării? Voința celeilalte părți; deci din moment ce acesta va declara că vrea să cumpere, concursul de voințe va exista și ca urmare vânzarea va fi perfectă”. Și mai departe: Obligațiunea promitentului nu are drept obiect un fapt. Promitentul a consimțit să vândă. Ceeace lipsește vânzării pentru a se perfecta e consimțământul celeilalte părți. Din moment ce acesta consimte vânzarea există (5).

În practica judecătorească, părerea lui Laurent, care este de altfel părerea mării majorități a doctrinei (6) e urmată în mod constant. Se decide astfel și tocmai pentru că vânzarea e considerată ca

perfectă din momentul acceptării cumpărătorului, că în cazul unei promisiuni de vânzare transformate în vânzare leziunea urmează a se aprecia în momentul acceptării (7). Sau pentru a mai lua un exemplu, dacă viciul unui lucru a devenit din ascuns cum era în momentul promisiunii, aparent în momentul acceptării, vânzătorul nu mai e ținut de garanție (8).

Credem totuși — și cu riscul de a fi în dezacord cu tot ceea ce s'a spus până acum în această chestiune — că promisiunea unilaterală nu e în totdeauna acelaș lucru cu oferta. Se poate întâmpla desigur ca partea care se obligă sau făgăduiește să vândă să fi înțeles să facă o ofertă. E o chestiune de interpretare. În regulă generală însă, atunci când cineva se obligă să vândă la o dată anumită sau promite că va vinde la acea dată, operațiunea care intervine nu poate fi în nici un caz, din punct de vedere juridic, o ofertă. Ceeace partea făgăduiește într'un asemenea caz, e că va face o ofertă la data convenită sau în condițiunile stabilite, nu că a și făcut-o imediat. Mai precis, partea în ipoteza unei promisiuni de vânzare se obligă să-și dea consimțământul la o vânzare ulterioară ceea ce e cu totul altceva decât o ofertă, când consimțământul înseamnă că este dat imediat. La o ofertă, vânzătorul a consimțit să vândă. La o promisiune, vânzătorul se obligă că va consimți în viitor. În primul caz, rolul lui e aproape terminat, în cel de al doilea el trebuie deabia să înceapă. Când oferi, îți manifesti voința, fără a-ți mai lua nici o obligație. Când promiți îțiiei obligația de a-ți manifesta voința mai târziu. Cu alte cuvinte, ceea ce face promitentul e să-și ia obligațiunea de a încheia vânzarea în viitor. E o obligațiune de a face a cărei nerespectare, în cazul acesta special se rezolvă, după cum vom vedea cu ocaziunea promisiunilor sinalagmatice, în daune interese (9).

Promisiunile sinalagmatice de a vinde și cumpăra sunt acele prin care o parte se obliga să cumpere și cealaltă să vândă un anumit lucru în anumite condițiuni. Incontestabil că asemenea promisiuni sunt și ele valabile. Deși cod. civ. român — spre deosebire de cel francez, — nu le pomenește nicăeri, ele fac parte dintre contractele definite în mod general de art. 943 cod. civ.

Care sunt însă efectele acestor promisiuni? Transmit ele imediat proprietatea lucrului vândut?

7) Req. 1 August 1924, D. P. 1925, I, 23.

8) Req. 21 Februarie 1910, D. P. 1911, I, 389.

9) „O făgăduință de vânzare primită cu rezerva de a-și manifesta ulterior voința de a cumpăra constituie un contract unilateral care face să nască pentru promitent obligațiunea de a persista în voința de a vinde până în momentul când la timpul determinat prin contract voința reciprocă de a cumpăra se va fi manifestat. Călcarea acestei obligațiuni prin retractarea făgăduinței, împiedicând încheierea contractului de vindere-cumpărare, va da loc la daune-interesé”. Matei Cantacuzino, Elementele dreptului civil român, p. 639.

3) V. Guillouard, loc cit. 85, cf. și autori citați de ei precum și jurisprudența. V. și Perceron, Dalloz périodique, 1909, I, 425.

4) „Pandectele române” 1921, I, 47 și II, 1. Cpr. Demogue „Traité des obligations en général” II, 471.

5) Laurent, XXIV 13.

6) V. trimiterile din Guillouard I, 85.

Chestiunea — foarte controversată — e importantă din mai multe puncte de vedere. Dacă proprietatea e transferată imediat atunci :

- 1) Riscurile trec imediat la cumpărător ;
- 2) Vechiul proprietar nu va mai putea înstrăina lucrul în favoarea unui tert, și, nici nu-l va putea grevă de drepturi reale ;
- 3) Dacă părțile se înțeleg să sfarme convențiunea nu vom avea de-aface cu o rezoluțiune ci cu o nouă vânzare care va justifica o nouă percepere a taxelor de mutațiune ;
- 4) Dacă promisiunea este relativă la un imobil, cumpărătorul va trebui să transcrie actul din care rezultă promisiunea (10) ;
- 5) În sfârșit, ceea ce e cu deosebire important, dacă proprietatea se transferă imediat, dacă cu alte cuvinte, promisiunea sinalagmatică de a vinde și cumpără echivalează cu o vânzare, atunci acordul de voințe produs cu ocazia promisiunii e suficient și nu va mai fi nevoie pentru perfectarea vânzării de un alt acord ulterior dela care părțile să se poată eventual sustrage.

Spre deosebire de codul nostru, codul civil francez, cuprinde în această privință un articol special — 1589 — potrivit dispozițiilor căruia „la promesse de vente vaut vente, lorsqu'il y a consentement reciproque des deux parties sur la chose et sur le prix“. Cu toate acestea, chiar în Franța, chestiunea este departe de a fi soluționată. E adevărat că după o mare parte din doctrină și jurisprudență, promisiunile sinalagmatice, de a vinde și cumpără având aceiași valoare ca și vânzarea propriu zisă, proprietatea va fi transferată imediat de la vânzător la cumpărător. „Le texte et l'esprit de la loi, serie Laurent, sont d'accord pour identifier la promesse de vendre et la vente“ (11).

În sprijinul acestui fel de a vedea, se invoacă în primul rând redacțiunea articolului 1589 și apoi discuțiunile umate cu ocazia elaborării textelor din codul civil referitoare la această materie. „Si le contrat, afirmă raportorul Tribunalului, Faure, au lieu de renfermer une vente, contient une promesse de vente, la promesse a la même force que la vente même, dès que les trois conditions se trouvent réunies, la chose, le prix et le consentement“ (12). Sau după cum spune Grenier, într'un fel, se pretinde și mai precis : „Il est un autre acte qui renferme la vente et qui en a tous les effets, quoique sous une denomination différente. C'est la promesse de vente. L'usage en est aussi ancien

que celui de la vente et il n'y a aucun inconvenient à le conserver“ (13).

Ori cât ar fi de serioase aceste argumente, noi credem că chiar pentru legiuirea franceză, promisiunea sinalagmatică de a vinde și cumpără nu echivalează cu o vânzare propriu zisă. Vânzarea are drept efect translațiunea imediată a proprietății lucrului vândut. Promisiunea sinalagmatică de a vinde și cumpără are drept efect creerea de obligațiuni, în sarcina ambelor părți contractante, dar numai de obligațiuni. Ceea ce trebuie să facă părțile într'un asemenea caz e să-și dea consimțământul la o vânzare ulterioară, cu alte cuvinte să accepte mai târziu, una să vândă și cealaltă să cumpere. Obligațiunile ce se nasc dintr'o astfel de promisiune sunt așa dar nu obligațiuni de a da ci obligațiuni de a face și tot ceea ce se poate discuta și în acest caz, ca și în cazul promisiunilor unilaterale, sunt efectele obligațiilor de a face și în special al acelor care constau în acordarea unui consimțământ.

Pentru codul francez, această interpretare a promisiunilor sinalagmatice este impusă de chiar tradițiunea vechiului drept. Esențialul argument în această materie însă, este acela tras din voința părților contractante, care nu permite ca o promisiune că vânzarea se va face mai târziu să fie interpretată ca o declarație că vânzarea s'a făcut imediat.

În vechiul drept francez eră nediscutat că promisiunile sinalagmatice de a vinde și cumpără nu sunt imediat translativ de proprietate. Singurul punct controversat eră dacă după ce te-ai obligat de a vinde mai puteai reveni sau dacă prin contractul încheiat erai definitiv legat de obligațiunea pe care ți-o luaseși. „La promesse de vendre est une véritable vente, serie Boiceau citat de Guillouard. Et quant à la maxime vulgaire qui dit que l'on peut se départir d'un contrat qui n'est pas encore parfait ni mis au net, elle ne peut être opposée: car ceux-la se trompent qui croient que cette maxime, a lieu dans les conventions qui portent promesse de vendre, louer, echanger, etc., et qu'il est permis de s'en repentir, ce qui est entièrement faux, car ces sortes de contrats sont parfaits entièrement, quoique pour leur entière execution, ils requièrent un autre contrat“ (14). Și Guillouard adaugă : „Il convient même d'ajouter que dans quelques provinces, ont n'était pas allé aussi loin, et l'on avait admis que l'inexécution de la promesse de vente donnait seulement lien à des dommages-intérêts“ (15).

În momentul redactării codului civil, două sisteme erau așa dar față în față. Ambele aceste sis-

10) Guillouard, loc. cit. 75.

11) loc. cit. 21. Adde Aubry et Rau, IV, paragr. 349, p. 332, 333, nota 7; Collin et Capitant, II, p. 416; C. de Santerre VII, 10 bis II, Demogue, loc. cit. 469; Guillouard loc. cit. 77; Huc X, 24, 25; Planiol, II, 1400. V. printre altele și Cass. 26 Martie 1884, S. 86, I 341; Cas. 26 Mai 1908, S. 1909, I, 327.

12) Locré, VII, p. 90 (citat de Laurent, XXIV p. 28).

13) Locré, loc. cit. p. 108.

14) De la Preuve, capitolul X, paragr. 6. Guillouard loc. cit. p. 89.

15) idem.—

teme nu vedeau în promisiunile sinalagmatice de cât operațiuni dând naștere unor obligațiuni de a face. Într'unul din ele însă — îmbrățișat și de Parlamentul din Paris — se susține că una din părți putea obține contra celeilalte care s'ar fi opus o hotărâre care să ție loc de contract, pe când în celălalt se pretindea că nevoința uneia din părți de a-și ține promisiunea, nu se putea rezolvă decât în daune interese, potrivit adagiului *nemo precise potest cogi ad factum* (16). Precis însă, repetăm, e că nici unul din aceste sisteme nu vedeau în promisiunile sinalagmatice un contract imediat translativ de proprietate. E adevărat, că după Guillaud, lucrul acesta nu ar avea nici o importanță. „Il est certain... que la promesse synallagmatique de vente n'a jamais transféré la propriété dans notre ancien droit. Mais que faut-il conclure de la ? Rien absolument, et voici pourquoi: Dans notre ancien droit, les contrats n'étaient pas par eux-mêmes, translatifs de propriété; il fallait en outre la tradition; elle s'effectuait, il est vrai, dans le dernier état, par une simple déclaration dans l'acte authentique d'alienation, mais elle n'en demeurait pas moins une condition essentielle de la translation de propriété, et si la clause de tradition avait été omise, la propriété n'était pas transférée.

Comme on ne pouvait dans une promesse de vente, inserer la clause de tradition, puisque la tradition emporte dessaisissement actuel, et que la promesse „a besoin d'un autre contrat pour son execution“ jamais les promesses n'étaient translatives de propriété: il leur manquait l'élément essentiel, la tradition.

Neanmoins il est vrai de dire qu'elles avaient la même valeur que la vente, puisque la vente, par elle seule, ne transférait pas la propriété: seulement on n'ajoutait pas à la promesse de vente la clause ordinaire dans les actes authentiques de vente, la clause de desaisine saisine, et c'est l'absence de cette clause qui empêchait le transfert de propriété (17). Ori tocmai aci este toată chestiunea. Dacă în vânzarea propriu zisă se prevede clauza de „desaisine-saisine“ și în promisiunile sinalagmatice nu, e pentru că acestea din urmă erau ceva distinct de vânzare. În ipoteza că promisiunile sinalagmatice ar fi fost același lucru, cu vânzarea, ce s'ar fi opus ea și în cazul lor să se stipuleze clauza de desesizare? Deosebirea de redactare a actelor — cu consecințele practice ce decurgeau — se explică tocmai prin deosebirea de natură a operațiilor, așa că argumentarea lui Guillaud ni se pare cu totul neîntemeiată.

Chestiunea care se prezintă deci în fața acestor antecedente istorice, este de a se ști, dacă legiuitorul

de la 1804 a înțeles să rupă cu tradițiunea sau dacă nu a făcut decât s'o continue împrumutând dela ea până și formula introdusă în textul articolului 1589. Dacă ar fi să ne raportăm la discuțiunile cari au întovărășit elaborarea codului civil, argumente în sensul părerei noastre, după care promisiunile sinalagmatice de vindere-cumpărare, neproducând decât obligațiuni de a face, codul civil s'a mărginit să continue tradiția, sunt destule. Astfel Portalis în expunerea sa de motive (*Fenet... t. 14, p. 115*) după ce citează art. 1589, trimite pentru comentarea lui, la operele lui Cochin. Ori, pasagiul la care trimite Portalis nu face decât să reproducă doctrina Parlamentului din Paris, așa cum am enumerat-o mai sus (18).

Argumente deci, trase din lucrările preparatorii ale codului civil s'ar găsi și într'un sens și într'altul. Partizanii identității dintre promisiunile sinalagmatice de vânzare și vânzarea propriu zisă, îi vor cită pe Faure, sau pe Grenier, iar ceilalți pe Portalis, sau pe Malville (19). Chestiunea ar fi poate greu de soluționat dacă nu ar există argumentul după părerea noastră hotărâtor, care face ca în fața voinței părților de a nu transmite proprietatea, să nu se poată susține, că proprietatea a fost totuși trecută. Articolul 969 cod. civ. consacră principiul libertății convențiilor. Părțile contractante au dreptul să hotărească ce vor și aceste hotărâri trebuiesc respectate dacă prin ele nu se aduce vre-o atingere ordinii publice sau bunelor moravuri. În speța care ne-a făcut să ne ocupăm mai de aproape de această chestiune, eră evident că părțile contractante nu înțeleseseră să transfere imediat proprietatea, ci își luaseră numai obligațiunea s'o facă mai târziu.

Așa de pildă, pentru a nu luă decât un exemplu, prin actul de vânzare-cumpărare — care cuprindea și promisiunea sinalagmatică — se spune: „Pentru garantarea d-lor cumpărători că partea de 160 hectare, ce le vând este liberă de orice sarcini, și că această parte nu va mai fi diminuată la a doua expropriere în baza actualei legi agrare, eu vânzătoarea mă oblig și garantez cu toată partea din moșie ce mi va mai rămâne neexpropriată... pentru orice evicțiune ce cumpărătorii vor suferi din cauza mea“. Dacă vânzătoarea garantă pe cumpărătorii celor 160 hectare, cu restul din moșie rămas neexpropriat, e evident că acest rest a rămas în patrimoniul ei, cu alte cuvinte că proprietatea lui nu a fost transferată. Dacă s'ar fi înțeles să se facă o vânzare perfectă, pământul rămas neexpropriat trecând la cumpărători nu ar mai fi putut sluji ca o garanție dată de vânzătoare. Raționamentul e simplu și el arată până la evidență că în intenția părților, promisiunea sinalagmatică de vindere-

16) Cpr. *Pandectes francaises, Vente, No* cadé sub art. 1589 VI p. 168.

17) loc. cit. 77.

V. și Mar-

18) V. P. F. *Vente, nr. 234.*

19) *Idem, nr. 251.*

cumpărare, nu trebuiă să fie imediat translativă de proprietate.

Partea adversă susține totuși că promisiunile sinalagmatice de a vinde și cumpără trebuie asimilate în totdeauna vânzării propriu-zise, și trebuie să recunoaștem — repetăm — că majoritatea doctrinei și a jurisprudenței, atât franceze cât și române, sunt de aceeași părere (20).

Socotim însă, că această interpretare, care trece peste voința părților, e absolut inadmisibilă. Dacă părțile au făcut o promisiune de vânzare, e fiindcă nu au vrut să facă o vânzare propriu zisă, și nu se vede prin ce minune de prestidigistațiune, s'ar putea justifica înlocuirea voinței părților cu voința interpretatorului. ..En fait de marchandises, observă Tribunalul de Apel din Lyon cu ocazia examinării art. 1589 (21), si le vendeur avait eu la chose en sa possession, s'il eût été sûr de pouvoir livrer il aurait vendu : il ne se serait pas borné à promettre ; mais dans l'espoir de trouver, quelquefois de recevoir la chose, qui lui est promise, il se contente de promettre : cependant il ne trouve ou ne reçoit pas.

Il en est de même à l'égard d'un immeuble : un propriétaire a besoin de vendre, il y est déterminé ; mais il y a des conditions sur lesquelles on n'est pas parafitement d'accord, il este des tiers qu'il doit consulter, avec lesquels il doit se concilier préalablement ; il espère y parvenir, tout régler, tout applanir ; l'événement trompe ses espérances.

Il en est encore de même de l'acquéreur : dans l'intervalle, les fonds qu'il destinait à l'acquisition lui sont enlevés, et, par les circonstances, il est forcé de changer d'avis.

En ce cas, les uns et les autres ont prévu que le contrat pourrait ne pas être exécuté ; ils se sont contentés de pouvoir les exiger : s'ils eussent voulu un contrat invariable, ils auraient dressé un acte de vente formel, ils ne se seraient pas contentés d'une promesse.

La vente et la promesse de vendre sont donc deux contrats différents...

Promisiunea de vânzare este una, și vânzarea propriu-zisă, este alta. Ultima are drept efect transmiterea proprietății, prima generarea de obligațiuni. Chiar sub regimul codului francez, și tot ar trebui să se admită că art. 1589, cu principiul promisiunii de vânzare, nu poate trece peste voința părților contractante. „Și cum ar fi permis într'adevăr, principiile rațiunii și ale Justiției, să fie altfel ? adaugă Marcadé. Când ne-am înțeles eu să-ți vând, d-ta să-mi cumperi, cutare lucru pentru cutare preț, și peste doi ani, cum ar putea legea

să sfarme convențiunea pe care am făcut-o și care n'are nimic de contrariu ordinii publice, mai mult cum ar putea să-i substituie cu sila și împotriva voinței noastre, o convențiune complet diferită ? Cum, când noi ne-am înțeles să nu facem decât peste doi ani contractul de vânzare, s'ar putea să vie legea să ne spuie că-și bate joc de voința noastră, și că socotește contractul acesta perfectat încă de acum, din moment l promisiunii ? E evident imposibil“ (22).

Socotim argumentarea lui Marcadé ca irefutabilă. Când părțile au înțeles să nu facă decât o promisiune de vânzare, e cu neputință ca legea să le oblige să fi făcut o vânzare. Libertatea convențiilor se opune la o asemenea procedare și în cadrul legislației noastre, principiul libertății convențiilor e unul dintre principiile dominante.

Pentru codul civil român, soluțiunea aceasta care deosebește în mod hotărât promisiunile sinalagmatice de vindere-cumpărare, de vânzările propriu zise, e cu atât mai ușor de admis cu cât legiuitorul român nu a reprodus art. 1589 din codul francez. Interpretatorii codului nostru civil au deci cea mai mare libertate. Ei nu sunt ținuți să respecte nici litera unui text de o redactare confuză, și nici autoritatea unei tradiții care la noi evident nu există. Sub imperiul codului nostru, promisiunile sinalagmatice de a vinde și cumpără, pot fi considerate fără nici o greutate ca ceva cu totul distinct de vânzările propriu zise.

Ultimele, repetăm, transmit proprietatea. Primele nase obligațiuni, obligațiuni de a face. Intre unele și celelalte nu e nici o legătură, și numai printr'o imperfectă delimitare a noțiunilor s'a putut ajunge la indentificarea promisiunilor de a vinde cu vânzarea. De altfel, jurisprudența italiană, pe care am putea-o foarte bine urma, fiindcă nici în codul italian nu este reprodus, art. 1589 din codul francez, sau vre-o dispozițiune asemănătoare, s'a pronunțat hotărât în acest sens. „Pentru transmisiunea proprietății în cazul promisiunilor de vânzare, decide Curtea de Casație din Roma, Secțiuni unite, e nevoie de o nouă declarație de voințe prin care se aduce la îndeplinire obligația luată prin prima declarație“ (23).

E singura interpretare juridică, singura interpretare rațională, și singura utilă.

* * *

Atât promisiunile unilaterale, cât și promisiunile sinalagmatice, sunt așa dar convențiuni generatoare de obligațiuni de a face. Care sunt însă efectele acestor obligațiuni ? In caz de neexecutare din partea debitorului sunt ele susceptibile de o executare

20) Chiar în speța noastră atât trib. Brăila cât și Curtea de apel s'au pronunțat în sensul asimilării promisiunilor de vânzare cu vânzarea propriu zisă.

21) Fenet, IV, p. 181-182, (citată de Guilouard).

22) Marcadé, VI p. 170. Cf. Troplong I, nr. 125-132; Toullier IX, nr. 92, v. și Collin și Capitant, II p. 428.

23) Pandectele române, 1921, III, 164.

în natură, sau singura îndeplinire posibilă e aceea prin echivalent? Se știe că teoria sancțiunilor obligațiilor s'a modificat simțitor de-alungul veacului. La Roma, principiul eră condamnarea debitorului ce nu-și execută obligațiunea la plata unei sume de bani; la noi, se admite că aceasta este excepțiunea și dreptul comun e că debitorul trebuie să presteze creditorului însuș obiectul obligațiunei. La Roma, condamnarea odată pronunțată, căile de executare sunt generale adică poartă asupra totalității patrimoniului debitorului; la noi, căile de executare sunt speciale, cu alte cuvinte nu vizează decât anumite obiecte — individual determinate — din patrimoniul debitorului. Nu ne interesează pentru moment rațiunea acestei deosebiri (24). Fapt e că la Roma, — și dacă nu în tot timpul perioadei romane, în orice caz însă multă vreme — aceasta a fost situațiunea și executarea obligațiilor se făcea prin condamnarea debitorului la un echivalent bănesc.

În evul mediu și sub înrâuriri pe care nu avem a le examina aci, concepțiunea a evoluat și s'a stabilit regula că obligațiunile de a da sunt susceptibile de o executare în natură, spre deosebire de obligațiunile de a face în care regula a rămas tot executarea prin echivalent. „Quando est in obligatione rem dari, rezuma Bartolus, quis precise compellitur... in obligationibus autem facti, quis non praecise compellitur sed liberatur solvendo interesse“ (25).

Rămâneă însă de precizat ce se înțelegea prin obligațiuni de a face. Spre deosebire de Dreptul Roman, din care nu se păstrase decât terminologia, se pare că prin obligațiuni de a face se înțelegeau acelea al căror obiect eră un *factum nudum et simplex*, sau, cu o altă definiție, orice fapt, altul decât acela de a transfera un bun existent oarecare. Această definiție este de altfel păstrată de unii autori și astăzi, pentru obligațiunile de a face. „Le trait distinctif des obligations de faire au point de vue de leur execution, c'est qu'elles ont pour objet la prestation au créancier d'une richesse non encore existante et que le débiteur doit créer pour la transférer à son créancier“ (26).

În orice caz — lucrul merită să fie subliniat și ne interesează cu deosebire aci — multă vreme după promulgarea codului civil, și cu toată starea anterioară a dreptului, obligațiunile de a face — toate — erau considerate ca nesusceptibile de o executare în natură. Dacă consultăm repertoriul Dalloz, de pildă și fie repertoriul propriu zis, al cărui volum 33, referitor la obligațiuni, datează dela 1860, fie chiar suplimentul care poartă data de 1893, nu vom

găsi nici un fel de indicațiuni privitoare la posibilitatea executării în natură a obligațiilor de a face.

Incetul cu încetul însă, părerile au evoluat. Concepțiunea obișnuit admisă astăzi, e că toate obligațiunile trebuie să fie executate în natură, executarea prin echivalent rămânând numai ca o excepțiune. „En principe, le créancier a toujours le droit de réclamer l'execution en nature de l'obligation, chaque fois du moins qu'il y a possibilité de l'imposer, en recourant au besoin à la force publique. Par exception, le créancier doit se contenter de dommages intérêts, c'est à dire d'une satisfaction par équivalent, lorsque l'exécution en nature est impossible à lui procurer“ (27).

În cadrul acestei concepțiuni, obligațiunile de a face în care se analizează promisiunile de vânzare — unilaterale sau sinalagmatice — sunt oare susceptibile de executare în natură? Se răspunde de obicei — în acord cu o parte din doctrina și jurisprudența vechiului drept francez — că lucrul ar fi posibil. Credem că această părere e cu desăvârșire eronată. Obligațiunile de a face în care se rezolvă promisiunile de vânzare sunt obligațiuni referitoare la manifestarea consimțământului. Ceea ce se obligă părțile e ca mai târziu, la o dată anumită să adere, să-și dea consimțământul la operațiunea care formează obiectul promisiunilor respective.

În cazul promisiunilor de vindere-cumpărare, operațiunea aceasta este vânzarea. Ori potrivit principiului din legislațiile moderne care stabilesc caracterul consensual al vânzării, dacă simplul consimțământ al părților este suficient pentru transferarea proprietății, consimțământul acesta însă este absolut necesar.

Nu există vânzare dacă nu există consimțământ. Principiul e prea simplu pentru a mai insista asupra lui. Dacă debitorul unei obligațiuni de a face o vânzare nu-și ține însă promisiunea, cu alte cuvinte dacă contrar celor făgăduite nu înțelege să-și dea consimțământul la această operațiune, repetăm consensuala, nu se vede cum un act al puterii judecătorești — soluțiune care se preconizează de obicei, — ar putea înlocui manifestarea de voință a debitorului ce refuză să-și îndeplinească obligațiunile. Din moment ce nu vreau să consimt la vânzare și cum consimțământul meu e absolut necesar fiindcă altfel proprietatea nu poate fi transferată, sentința judecătorească mă va putea condamna la daune — dacă va fi locul — mă va putea *pedepsi* fiindcă nu mi-am ținut obligațiunea, dar nu va putea înlocui un consimțământ care e ceva de ordin intern și deci în funcție exclusivă de acela a cărui voință trebuie să o manifeste. Desigur că dacă obligațiunea mea de a face s'ar reduce la un simplu

24) V. pentru toată această chestiune, Meynal „La sanction civile des obligations de faire ou de ne pas faire“. Rev. fr. de dr. fr. 1884, 56.

25) Idem, p. 392.

26) Meynal, loc. cit. p. 399.

27) Collin și Caipant, II pag. 18.

fapt material — fără necesitatea unei adeziuni a voinței — intervenția justiției ar fi admisibilă și cu siguranță eficace. Dacă de pildă după ce am închiriat cuiva o casă, cu alte cuvinte după ce am *consimțit deja* la operațiunea juridică, nu vreau să i-o predau, nu vreau să fac livrarea, justiția se va putea dispensa de concursul meu și ordonă punerea în posesie manu militari, fiindcă într'un asemenea caz, repetăm, obligația se reduce la un fapt material care poate fi făcut de mine sau de altcineva, în orice caz indiferent de considerațiunile de persoană. Când însă e vorba de o manifestare de voință ca în cazul promisiunilor de vânzare, ori ce ar decide instanțele judecătorești, ele nu vor putea împiedica ca adeziunea sau consimțământul meu să nu fi fost date și în lipsa acestui consimțământ, indiferent de numărul sentințelor judecătorești cari ar exista, vânzarea nu se poate face fiindcă nu există acord de voințe (28).

Credem deci că în caz de neexecutare, promisiunile de vânzare — unilaterale sau sinalagmatice — nu duc decât la acordarea de daune-interese. Chiar dacă s'ar admite că în principiu și de regulă obligațiunile de a face sunt susceptibile de o executare în natură, obligațiunile de a face care consistă în acordarea unui consimțământ trebuie considerate ca excepții și într'un asemenea caz, singura îndestulare posibilă pentru creditor, este îndestularea prin echivalent.

CONST. A. STOEANOVICI
EUGEN A. BARASCH

Scrisoarea d-lui Ministru plenipotențiar N. TITULESCU, adresată d-lui Președinte al Uniunii Avocaților din România

D-l Titulescu a trimis d-lui Dem. I. Dobrescu, Președintele Uniunii avocaților din România, scrisoarea ce urmează și care pune capăt diferitelor zvonuri răutăcioase, care au circulat, referitor la banchetul pe care întregul Barou a vrut să-l dea marelui avocat român :

31 Martie 1927

Domnule Președinte,

Înainte de a pleca doresc să mulțumesc colegilor mei din diferitele barouri ale țării cari au dorit să ofere un banchet în onoarea mea.

Dacă prevenit prea târziu nu am putut să găsim împreună în puținele zile ce mai aveam de stat la București o dată care să ne convină, trebuie să spun tuturor colegilor mei cări în așa de mare număr au aderat prin semnătura lor la această manifestare de prietenie, trebuie să spun barourilor din județe, cari mi-au telegrafiat așa de călduros că vor să nu lipsească dela această întrunire colegială, că gestul lor m'a mișcat adânc.

28) Cpr. pentru promisiunile unilaterale și cele arătate din acest punct de vedere de Matei Cantacuzino, loc. cit. p. 638. În ceea ce privește pe Alexandrescu (VIII, p. 555) e greu de desprins părerea lui asupra efectelor promisiunilor sinalagmatice de vindere-cumpărare.

Am început viața mea în barou, cât timp am făcut politică internă am dus o viață paralelă la bară; împrejurările au voit ca chiar de când sunt reprezentantul intereselor țării în străinătate și de când înlocuiesc cuvântul public prin tăcere, să trebuiesc totuși, din timp în timp, să îndeplinesc pentru apărarea drepturilor Statului aceeași misiune pe care confrății mei o împlinesc zilnic pentru apărarea drepturilor individului.

Această înseamnă că n'am încetat o clipă să mă simt adânc legat de corpul avocaților și că înțeleg, ori cari ar fi activitatea mea viitoare, să mă consider un fiu al baroului.

Pentru mine aceasta constituie un punct de onoare. Și o spun cu atât mai mare mândrie, cu cât am constatat că una din cele mai bune pregătiri, pe care o poate dobândi cineva pentru activitatea vieții publice, e pregătirea ce dă baroul.

Rățiunea e simplă: avocatul cunoaște din primul moment al cărierii libertatea absolută a mișcărilor dar și răspunderea directă, de unde, o continuă imbinare cugetată a acestor două elemente al cărui rod final este experiența direct în loc de experiența transmisă.

A mă găsi dar în mijlocul colegilor mei este o onoare ce prefuesc și o plăcere pe care înțeleg numai a o amâna pentru mai târziu.

Pentru a exprima mulțumirile mele și a vă ruga a aduce la cunoștința colegilor sentimentele mele, vă scriu aceste rânduri.

Primiți vă rog, Domnule Președinte, încredințarea inaltei mele considerațiuni.

N. TITULESCU

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 29 Septembrie 1926

Președinția d-lui AL. ALESSIU. Consilier

Al. N. Vasiliu cu Ștefan Popescu

Decizia No. 3468

Legea accelerării. Chirii. Apel în materie de chirii după legea din 1924. Motivare. În ce termen se depun motivele. Art. 35 și 37 legea accelerării.

Legea chiriiilor din 1924 neprevăzând termenul în care are a se depune motivele de apel, urmează că conform art. 35 legea accelerării se aplică în această privință dispozițiunile din legea accelerării care formează, în această privință dreptul comun;

Legea accelerării nu prevede termenul în care trebuie depuse motivele de apel, în cazul când termenul curge dela pronunțarea hotărârii apelate, ci prevede numai ipoteza când termenul curge dela comunicarea hotărârii, acordând un termen de 15 zile dela comunicare.

Prin urmare în lipsa unui text și decăderi exprese, urmează că depunerea motivelor în apelurile făcute după legea chiriiilor din 1924, se face în termenul prevăzut de art. 35, lit. c., al. 2, adică până în ziua judecării.

Curtea,

Ascultând pe d-l adv. Postelnicu în desvoltarea motivelor de casare și pe d-l adv. Proca în combateri și

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Alexandru N. Vasiliu în contra sentinței Nr. 214 din 926 a Tribunalului Constanța secția I-a.

Văzând motivul II de casare astfel formulat:

Rea aplicațiune a art. 35 lit. c. și aliniatul următor din legea din 19 Mai 1925 prin aceea că deși Tribunalul constată în fapt că menționata carte de judecată nu-mi fusese comunicată iar la prima zi de judecată apelul meu se găsea motivat, cu motivele comunicate intimatului prin corpul de portărei, îmi găsește totuși apelul nemotivat sau cu motivele tardiv depuse în contră dispozițiilor înseși textelor din legea din 19 Mai 1925 pe a căror greșită aplicațiune o face“.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care se constată că recurentul, în calitate de proprietar a cerut rezilierea contractului și evacuarea chirieșului său Ștefan Popescu din imobilul situat în Constanța str. Dacia Nr. 33 pentru motivul că nu a plătit chiria în termen.

Că, această acțiune a fost respinsă de judecătoria ocolului Constanța iar apelul făcut de proprietar a fost anulat de Tribunal ca neregulat introdus, pe motivul că proprietarul recurent nu a depus motivele de apel conform prevederilor art. 35 din legea accelerării, adică cel mai târziu în 15 zile dela pronunțarea hotărârii;

Având în vedere că prin motivul II recurentul susține că Tribunalul a făcut în speță o rea aplicațiune a art. 35 lit. c. și alin. următor, prin aceea că, deși contestă în fapt că hotărârea apelată nu fusese comunicată, iar la prima zi de judecată apelul era motivat, totuși anulează ca nemotivat apelul.

Având în vedere că prin sentința atacată se constată în adevări că motivele au fost depuse la 15 Mai 1926, adică după aproape 4 luni dela introducerea apelului dar înainte de prima zi de judecată.

Considerând că întrucât în legea chiriilor nu se arată termenul în care trebuiesc depuse motivele de apel, urmează conform art. din citata lege că au a se aplica în această privință dispozițiunile respective din legea accelerării, care formează în această materie dreptul comun.

Având în vedere însă că legea accelerării nu prevede termenul în care trebuiesc depuse motivele de apel în cazul când ea în speță, termenul de apel curge dela pronunțarea hotărârii apelate, că prevede numai ipoteza când termenul de apel curge dela comunicarea hotărârii, acordând un termen de 15 zile dela o atare comunicare în caz când ea a avut loc și permițând motivarea apelului până în ziua judecării în caz când comunicarea hotărârii nu s'a făcut.

Că, deci în lipsa unui text și a unei decăderi expres prevăzute de lege, nu se poate pretinde că prin analogie și în cazul de față motivele să fie depuse în termenul de apel sub sancțiunea anulării apelului, prevăzută de art. 37 din legea accelerării, ci urmează a se decide că depunerea lor se poate face în termenul prevăzut de art. 35 lit. c., alin. b, adică până la ziua judecării apelului, întrucât acest text fiind referitor la ipoteza când comunicarea hotărârii nu s'a făcut, își are aplicațiune și în ipoteza când o atare comunicare, ca în speță, nu este cerută, — pentru a curge termenul de apel.

Că, deci așa fiind, urmează că Tribunalul în mod greșit și prin rea aplicațiune a art. 35 din legea accelerării a anulat ca nemotivat apelul făcut de recurent, deși constată că motivele erau depuse înainte de ziua judecării, astfel că motivul II de casare

fiind întemeiat recursul urmează a fi admis și în consecință a se înainta dosarul tribunalului Constanța Secția I-a, spre a judeca cauza în fond.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 26 Noembrie 1926

Președinția d-lui Dr. ER. MANDICEVSCHI, Consilier

Iulian Boga cu Stelian Dumitrescu

Decizia No. 4324

Retract litigios. Scopul instituirii lui. Condițiile necesare pentru exercitarea lui. Insuficiența unei simple contestații. Necesitatea deducerii ei, în contradictoriu, înaintea unei instanțe judecătorești. Art. 1402 și 1403 c. c.

Legiuitorul urmărind prin instituirea retractului litigios, prevăzut de art. 1402 și 1403 c. c., stăvilirea litigiilor, rezultă din acest scop că, numai atunci un drept devine litigios când asupra fondului dreptului care a format obiectul vânzării s'a ridicat anterior ei o contestație dedusă în mod contradictoriu înaintea unei instanțe judecătorești.

Simpla împrejurare că, dreptul vândut era susceptibil de contestație, sau că contestația s'a produs, însă nu în condițiunile indicate mai sus, nu imprimă dreptului un caracter litigios în sensul legii și nu autoriză invocarea retractului litigios, pentru că atari condițiuni neformând obiectul unui litigiu în justiție, nu justifică rațiunea instituirii retractului litigios.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l consilier A. Mandrea,

pe d-nii av. I. Panaitescu și D. Răsuceanu în susținerea și combaterea motivelor de casare și

Deliberând :

Asupra recursului făcut de către Iuliana Boga în contra deciziei No. 17 din 926 a Curții de apel București secția I-a dată în procesul cu Stelian Dumitrescu.

Văzând motivul I de casare în cuprinderea următoare :

Curtea de fond a respins excepțiunea retractului litigios prin exces de putere cu violarea art. 1402, 1403 c. civ.

Argumentarea Curței de fond în respingerea excepțiunei retractului litigios nu este întemeiată pentrucă :

a) Acțiunea pentru constatarea și executarea unei convențiuni are o natură contencioasă privind fondul dreptului prin apărările de fond pe care le poate opune vânzătorul și care pot conduce la însăși desființarea dreptului pretins de reclamant.

b) În speță perfectarea convențiune de vânzare era supusă unei condițiuni suspensivă, redactarea unui act autentic însoțită de plata efectivă a întregului preț, și Curtea de fond nu putea cerceta această chestiune din moment ce se propuse excepțiunea retractului litigios.

c) Chestiunea validității și opozabilității chitanței din 7 Iulie 1916 și chestiunea strămutării proprietății formau însăși fondul litigiului. Ele nu puteau fi cercetate de Curte și nu se putea întemeia pe ele pentru a respinge retractul litigios.

d) Obligațiunea de garanție a vânzătorului la care se referă Curtea, și care dealtfel este și ea tot o chestiune privitoare la fondul dreptului, nu-i poate desființa dreptul de a invoca retractul litigios, drept dobândit de la lege posterior cumpărării imobilului.

e) Prin acțiunea intentată de Gh. Avram în contra Mariei

Nichitovici nu s'a recunoscut vânzarea ca perfectă ci s'a reclamat plata unei sume de bani în executarea convenției drept existent conform art. 1297, 1298, c. civ., și în caz de vânzare cu arvună. Acțiunea dovedește tocmai punerea în întârziere și culpa Mariei Nichitovici.

Curtea nu putea să respingă retractul litigios pe considerațiuni de fond, considerațiuni de cari se servește și atunci când cercetează cauza în fond. Această procedură e contrară rațiunii, art. 1402-1403.

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că, la 7 Iulie 1916, Gheorghe Avram proprietarul unui imobil situat în București, vinde acest imobil Mariei Nichitovici prin act sub semnătură privată, intitulat chitanță, transcris la data de 13 Iulie 1916; iar la 16 Septembrie 1918 tot Gheorghe Avram vinde cumpărătoarei Iuliana Boga — recurenta de azi — cu act autentic același imobil, transmitându-i și posesiunea; că la 13 Aprilie 1922 moștenitorii defunctei Maria Nichitovici vând lui Stelian Dumitrescu — intimatul în recurs, — imobilul cumpărat de autoarea lor de la Gheorghe Avram în 1916; Că Stelian Dumitrescu intențează în contra recurentei Iuliana Boga acțiune pentru revendicarea imobilului, acțiune care fiind respinsă de Tribunalul Ilfov secția I-a ca nesustenută se face apel de către Stelian Dumitrescu pe care Curtea de apel București secția I-a prin deciziunea atacată cu recurs l-a admis și în consecință și acțiunea în revendicare; Că înaintea Curței de apel Iuliana Boga a opus apelantului Stelian Dumitrescu excepțiunea retractului litigios prevăzută de art. 1402 c. civ., susținând că aceia ce el a cumpărat de la moștenitorii Nichitovici este un drept litigios rezultând acest caracter al dreptului vândut din cuprinsul actului din 13 Aprilie 1922, în care se prevede că, se transmite cumpărătorului toate drepturile și acțiunile; din împrejurarea că Maria Nichitovici intentase în contra lui Gh. Avram o acțiune spre a se constata judecătorește vânzarea cuprinsă în chitanța din 7 Iulie 1916, precum și din faptul că, G. Avram vânduse la 16 Septembrie 1918, același imobil Iulianei Boga; că instanța de apel a respins ca neîntemeiată excepțiunea retractului litigios arătând în motivare că, acțiunea intentată de Maria Nichitovici pentru validarea vânzării constatată prin actul sub semnătură privată din 7 Iulie 1916, fiind superfluă, de oarece transmiterea proprietății în caz de vânzare, care ca în speță e nesupusă vre-unei condițiuni, are loc prin simplul efect al consimțământului părților, această acțiune nu poate constitui dovada existenței unei contestațiuni asupra fondului dreptului de proprietate, condițiune cerută prin art. 1403 c. c.; Că, deasemenea — continuă Curtea de fond. — nici faptul că Gh. Avram a vândut în 1918 Iulianei Boga același imobil, nu constituie prin el însuși o contestațiune a fondului dreptului, pentru că prima vânzare către Maria Nichitovici era perfectă și prin transcriere era opozabilă Iulianei Boga, pentru că atât vânzătorul Gh. Avram cât și acei care se îmbracă în drepturile lui, nici nu puteau să conteste fondul dreptului de proprietate dobândit de cumpărător, față de obligația ce aveau de a-l garanta și apoi pentru că vânzătorul Gh. Avram nu numai că a contestat formal fondul aceluși drept; dar el a recunoscut în justiție valabilitatea acestui drept prin o acțiune intentată în 1918, prin care cerea plata restului de preț datorat de cumpărătoarea Maria Nichitovici; că, în ce privește clauza din actul de vânzare al lui St. Dumitrescu, referitor la transmiterea drepturilor și acțiunilor vânzătoarei Maria Nichitovici, Curtea de apel față de considerațiunile de mai sus o privește ca o clauză refe-

ritoare la cesiunea implicită a tuturor acțiunilor, proprie ori cărei vânzări.

Că, după ce a respins astfel excepțiunea contractului litigios, Curtea de apel examinează pricina în fond și găsind neîntemeiate toate obiecțiunile formulate de recurenta de azi, arată că acțiunea intentată de Iuliana Boga este întemeiată de oarece conflictul părților se reduce la conflictul dintre doi succesori cu titlu particular ai aceluiași autor și din care dreptul transmis lui St. Dumitrescu având autoritatea datei de transcriere, are precădere, conform art. 1295 al. 2 c. civ., și art. 723 proc. civ.;

Având în vedere motivul I de casare reprodus mai sus și prin care se critică soluțiunea dată de Curtea de fond excepțiunii retractului litigios.

Considerând că, legiuitorul după ce prin art. 1402 c. civ., indică condițiunile în care se poate exercita retractul litigios, prevede prin art. 1403 că, lucrul se socotește litigios când există proces sau contestațiune a supra fondului dreptului.

Considerând că, din scopul pe care legiuitorul l-a urmărit prin instituirea retractului litigios adică acela de a stabili creșterea numărului proceselor și a litigiilor, rezultă că, numai atunci se poate exercita retractul litigios și numai atunci un drept este litigios, — când asupra însăși fondului dreptului care a format obiectul vânzării s'a ridicat anterior ei o contestare precisă și categorică, a fost dedusă în mod contradictoriu înaintea unor instanțe judecătorești. Căci cimpla împrejurare că dreptul vândut era susceptibil de contestațiuni sau că contestația s'ar fi produs în afară de condițiile enunțate, fie că ar rezulta din unele fapte ale vânzătorului, fie în orice altă modalitate nu este suficientă spre a imprima dreptului un caracter litigios, în sensul legii atari contestații, neformând obiectul unui litigiu în justiție, nu sunt suficiente pentru a justifica rațiunea instituirii retractului litigios: stărpirea creșterii numărului proceselor și curmarea lor.

Considerând că în speță instanța de fond nu constată și nici recurenta nu a susținut că, în cadrul acțiunii pe care Maria Nichitovici a intentat-o vânzătorului Gh. Avram acesta din urmă ar fi ridicat vre-o contestare precisă și categorică asupra fondului dreptului ce a vândut prin actul din 7 Iulie 1916, astfel acea acțiune să fi putut imprima dreptului vândut caracterul litigios.

Că, chiar dacă unele clauze ce s'au stipulat în contractul de vânzare intervenit între moștenitorii Nichitovici și Stelian Dumitrescu cum și faptul că Gh. Avram a vândut în 1922 același imobil recurentei, este de natură să nască probabilități de contestații, întrucât aceste contestații n'au fost deduse contradictoriu în justiție, nu pot justifica deducerea existenței unui drept litigios, care să autorizeze recunoașterea retractului litigios, propunerea retractului litigios care formează obiectul întâiului mijloc de casare urmează să fie respins.

Văzând motivul III de casare în următoarea cuprindere:

„Violarea art. 1297, 1298, 1017, 1018 exces de putere”.

„Pentru că instanța de apel a socotit drept vânzare perfectă convențiunea din 7 Iulie 1916, care era o promisiune de vânzare cu dare de arvună ce urma să se perfecteze ca o vânzare desăvârșită numai întrunind condițiuni suspensive ce nu s'au îndeplinit”.

Considerând că, atunci când Curtea de apel examinând cuprinsul actului din 7 Iulie 1916, relativ la

vânzarea imobilului în litigiu către Maria Nichitovici a constat cuprinde o convențiune perfectă de vânzare, și că mențiunea privitoare la plata restului din preț în momentul autentificării actului când se va preda și imobilul și actele de proprietate, nu constituie o condițiune suspensivă, — prin aceasta s'a exercitat dreptul suveran al instanțelor de fond de a interpreta convențiunile părților și încât prin motivul 3 de casare nu se pretinde că prin interpretarea făcută s'a denaturat convențiunea părților; acest motiv devine neîntemeiat și trebuie respins ca atare.

Văzând motivul IV de casare în cuprinderea următoare :

Exces de putere, violarea art. 653 c. civ., a regulilor în materie de probațiune a art. 51, 52, 73, 74, 75, 77, și urm. din legea timbrului.

„Comite Curtea atunci când înlătură obiecțiunea recurenței că, Stelian Dumitrescu nu a dovedit că-i aparține acțiunea în revendicare fiindcă nu dovedise căți moștenitori are Maria Nichitovici și că, ei au fost puși în posesiune și că în plus nu a dovedit plata taxelor succesoriale; iar înlăturarea acestor obiecțiuni nu o motivează întemeindu-se pe depozitiile unor martori audiați într'o altă instanță pe cale grațioasă și pe considerația că Stelian Dumitrescu fiind un succesor cu titlu particular nu este ținut la obligațiunile personale ale autorilor săi”.

Considerând că, instanța de fond arată din ce a nume dovezi a dedus constatarea de fapt că, persoanele de la care a cumpărat St. Dumitrescu dreptul, că erau singurii moștenitori ai Mariei Nichitovici; că, întrucât recurența nu arată că a produs vre-o dovadă contrarie și nici nu arată în ce măsură ar fi violat vre-un principiu de drept, urmează că din acest punct de vedere nu se poate aduce nici o imputare întemeiată procedurii tribunalului.

Că, în ce privește condițiunea cerută de art. 653 c. c. referitor la punerea în posesiunea, îndeplinirea ei nu era necesară, moștenitorii Mariei Nichitovici fiind sezinari și dar dispensați de obligațiunea de a solicita punerea în posesiune (art. 653 al. 1).

Că, deasemenea plata taxelor succesoriale datorate de moștenitorii defunctei Maria Nichitovici constituind o obligațiune personală a acestora, ea nu poate fi imputată succesorului cu titlu particular St. Dumitrescu.

Că, dar, toate susținerile din motivul 4 de casare sunt neîntemeiate.

Văzând motivul V de casare în cuprinderea următoare :

Exces de putere. Violarea dreptului de apărare.

„Comite Curtea de fond atunci când respinge cererea pe care recurența o făcuse în apărare, de a se declara reziliată convențiunea de vânzare din culpa Mariei Nichitovici și a succesorilor săi, pentru că consemnarea prețului făcută după opt ani în procesul pornit în contra Iulianeî Goga care era terță persoană este inoperantă, respingere pe care o motivează greșit zicând că rezilierea nu se cere pe cale incidentală”.

„Părâtu poate opune actelor invocate contra sa orice cauză de nulitate sau de desființare, fără ca pentru aceasta să fie nevoie de a formula vre'o cerere scrisă”.

Considerând că este constant în cauză că, pentru plata restului de preț, datorat de Maria Nichitovici nu sa prevăzut prin convențiunea părților clauza rezolutorie expresă, așa că neîndeplinirea obligațiunei plății conform art. 1020 și 1021 c. c., nu putea să aibă de efect desființarea de drept a convențiunei, — o atare desființare putând să aibă loc numai prin pronunțarea ei de către justiție prin o hotărâre definitivă.

Că, până la pronunțare hotărârei, debitorul putând să împiedice rezoluția prin efectuarea plății — ceiace nu este constat, că în specie n'a avut loc sub o formă, urmează că, independent de orice alte considerații, Curtea de fond a fost în drept să respingă cererea recurenței de a se rezilia pentru acest motiv convențiunea de vânzare.

Că, dar, devenind neîntemeiat și acest ultim motiv de casare și întrucât s'a renunțat la motivul II de casare recursul cată a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 28 Iunie 1926

Președinția d-lui OSCAR NICOLESCU, Președinte

Pulheriă Doiciu cu A. Nesovici ș. a.

Decizia No. 182

Poprire. Efectele ei până la validare. Numai măsură de conservare. Cesiunea creanței în această perioadă. Consecințe. Cesionarul în concurență cu creditorii popritori. Art. 462 pr. civ.

Până la validarea popririi neoperându-se nici un transfert judiciar în folosul creditorului popritor, poprirea are numai efectul unei măsură de conservare căci lovește pur și simplu de indisponibilitate suma poprită.

Când, în această perioadă, creanța se cesionează de debitor unui terțiu, consecința este că acest terțiu devine și el creditor în concurență cu creditorii popritori, cesiunea echivalând cu o poprire și deci creditorii popritori anteriori, — întrucât poprirea lor nu este validată, — nu pot invoca nici un drept de preferință contra cesionarului.

Curtea,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 462 proc. civ. și a principiilor cari guvernează materia popririi și efectele cesiunei de creanțe. În adevăr, rezultă din constatările de fapt ale instanței de fond că în momentul notificării făcute Cassei de Depuneri depe cesiunea intervenită între Nescovici și defunctul Anton Doicin, având de obiect suma depusă la Cassa de Depuneri, existau numai două popriri valabile asupra acelor sume făcute de doi creditori ai lui Nesovici și anume Trauber și Gril, întrucât celelalte popriri au fost înlăturate ca neîntemeiate; așa fiind, poprirea înființată nefiind validată prin hotărâri definitive, în momentul când s'a făcut cesiunea în favoarea autorului subsemnatului, n'au putut să opereze un transfert judiciar în folosul creditorilor popritori, ci au avut efectul unei simple măsură de conservare care face indisponibilă suma poprită în interesul creditorilor popritori, dar această sumă rămâne până în momentul validării definitive, în patrimoniul debitorului și deci poate fi urmărită de ceilalți creditori, cum dispune art. 462 proc. civilă, după cum face obiectul unei cesiuni. Prin urmare, în cazul nostru, unde cea sumă a debitorului a făcut obiectul mai multor popriri și în urmă a unei cesiuni, cesiunea neputând micșora drepturile creditorilor popritori, are față de ei efectul unei popririi și deci toți vor veni în concurență pro rata;

„Ori, instanța de fond nesocotind acest principiu, consideră că prin efectul popririi înființate asupra unei creanțe, se creiază sarcina asupra acelei creanțe, astfel încât cesionarul acelei creanțe, trebuie să respecte acele sarcini și deci nu poate veni în concurență cu creditorii popritori asupra valorii acelei creanțe, concepție juridică inadmisibilă care duce la rezultatul absurd că un creditor popritor care intervenind la judecata de poprire conform art. 462, însă în concurență cu ceilalți popritori anteriori, pe când cesionarul creanței al cărui drept este mai energic, n'ar putea veni în concurs”.

Având în vedere că din decizia supusă recursului se constată în fapt că, prin actul de cesiune autentificat de Tribunalul de Notariat Ilfov la No. 18390 din 5 Decembrie 1925, Atanasie G. Nesovici a cedat lui Anton Doiciu suma de 87.031 lei, cuprinsă în trei recipise ale Cassei de Depuneri; asupra acestei sume se aflau înființate în momentul cesiunii două poprimi nevalidate de către creditorii Wiliam Trauber și B. Grill, iar ulterior, în 1919, s'a făcut o poprire și de către creditorul Porumboiu; că supleantul Tribunalului Ilfov, Secția II-a com., cu ocaziunea formării tabloului de ordinea creditorilor, a împărțit suma în mod proporțional între cei trei creditori de mai sus; că, în contra tabloului de distribuțiune, moștenitoarea defunctului Anton Doiciu, Pulcheria Doiciu, recurenta de azi, a făcut contestație asupra căreia a statuat Curtea de Apel din București, Secția I-a, prin deciziunea No. 16 bis din 14 Februarie 1925, atacată de Pulcheria Doiciu prin recursul de față;

Având în vedere că prin contestațiunea sa recurenta a cerut: 1) Înălțurarea creditorului Porumboiu din tablou; și 2) Ca suma împărțită să fie repartizată între cei doi creditori popritori, Trauber și Grill, și dânsa, ca cesionară, atribuindu-se fiecăruia câte 75% din valoarea creanței; că, Curtea de Apel a admis numai primul capăt de cerere, dispunând ștergerea din tablou a creditorului Porumboiu și a respins cel de al doilea capăt de cerere formulat prin contestațiune, argumentând că întrucât în momentul cesiunii, creanța cesionată de către debitorul Nesovici, era deja grevată de sarcinile celor două poprimi făcute de creditorii Trauber și Grill, și întrucât cesionarul, recurenta, reprezintă pe debitorul cedant, și nu poate avea mai multe drepturi ca acesta, întrucât creanța cesionată intrând în patrimoniul cesionarului, grevată de sarcinile de cari era afectată în momentul cesiunii, ea nu poate veni în concurență cu cei doi expeditori anteriori, urmând numai ca dânsa să încaseze restul de creanță, dacă va mai rămâne vre-un rest, după plata creanțelor celor doi creditori popritori anteriori;

Considerând că din dispozițiunea art. 462 cod. proc. civilă, rezultă că o poprire cât timp nu este validată, nu constituie decât o măsură de conservare; că numai printr'o sentință definitivă de validare, se operează transfertul judiciar în folosul creditorului popritor, adică înlocuirea debitorului; de unde consecința că până în momentul validării popririi înființate, suma rămasă în patrimoniul debitorului nu poate fi urmărită și de alți creditori ai lui;

Considerând că după principiile de drept ce guvernează materia poprirei, poprirea odată efectuată în mâinile celui de al treilea, are de efect de a se lăsa de indisponibilitate creanța poprită în acest sens, că nici terțiul poprit nu mai poate face o plată valabilă în mâinile creditorului său, și nici debitorul urmărit nu mai poate dispune de creanța lui fie printr'o novațiune, fie printr'o remitere de datorie în favoarea terțiului poprit, debitorul său, fie printr'o cesiune;

Că, dar, cesiunea creanței făcută de debitorul urmărit unei terțe persoane, nu este opozabilă cu acest caracter creditorului popritor;

Că, însă, cum după lege cedentul garantează cesionarului existența creanței în momentul cesiunii, acesta este și dânsul un creditor al debitorului urmărit, și poate într'o asemenea calitate să poprească creanța ce i-a fost cedată; că, astfel fiind, față de creditorii popritori, a căror poprire nu este definitiv validată la epoca cesiunii, cesiunea echivalează cu o poprire și în consecință creditorii popritori anteriori vor veni în concurență cu cesionarul asupra valorii creanței poprită;

Considerând, în speță, că întrucât din deciziunea supusă recursului se constată că intimații Trauber și Grill, creditori ai lui Ath. Nesovici, au poprit în mâinile Cassei de Depuneri sumele consemnate pe numele acestuia, că posterior acestor poprimi, Nesovici a cedat sumele depuse lui Anton Doiciu autorul recurentei, și că în momentul cesiunii, popririle făcute de Trauber și de Grill nu erau definitiv validate, cesiunea intervenită între Nesovici și Doiciu echivalează cu o poprire și este opozabilă cu acest caracter creditorilor popritori anteriori Trauber și Grill, așa că ei vor veni în concurență asupra sumelor poprite;

Considerând că Curtea de Apel judecând altfel și declarând că cesionara, recurenta, nu poate veni în concurență cu creditorii popritori Trauber și Grill și că urmează că numai sumele ce vor rămâne disponibile după plata creanțelor acestor creditori să le încaseze recurenta, dacă ar mai rămâne ceva, a violat dispozițiunea art. 462 cod. proc. civilă și a nesocotit principiile de drept ce guverna materia popririi și a cesiunii de creanțe;

Că, dar, deciziunea pronunțată este casabilă și recursul întemeiat, iar afacerea urmează a fi trimisă tot înaintea Curții de Apel din București, care va judeca în conformitate cu art. 52 din legea Curții de Casație.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

NOTA. — Deciziunea mai sus reprodusă, exactă ca soluție și foarte bine motivată, prezintă un interes juridic deosebit prin principiile pe care le pune în joc și un interes practic incontestabil.

Doi creditori ai aceluiaș debitor, fac poprire asupra unor sume aparținând acestuia și depuse la Cassa de Depuneri. După înființarea popririlor debitorul poprit cedează suma poprită recurentului, care notifică cesiunea Cassei de Depuneri, terță poprită, înainte ca popririle să fi fost validate prin hotărâri definitive. Cesiunea asupra căreia Inalta Curte a fost chemată să se pronunțe era de a se ști dacă această cesiune poate produce un efect, adică conferă vre-un drept cesionarului și în ce anume consistă acest drept. Pe de altă parte, dacă, și în ce sens această cesiune este opozabilă creditorilor popritori anteriori.

Instanța de fond a cărei decizie fusese atacată cu recurs, admisesese că cesiunea făcută produce efectul translativ al unei cesiuni față de toți creditorii cedentului, cari, în urma notificării cesiunii, ar pretinde să exercite vre-un drept asupra creanței care a făcut obiectul cesiunii. În consecință a invalidat poprirea făcută de un creditor al debitorului cedent, posterior cesiunii notificate. Pe de altă parte însă, cesiunea nu poate aduce nici o atingere drepturilor creditorilor popritori anteriori notificării cesiunii și deci nu sste opozabilă acestora. În consecință instanța de fond decide că cesionarul nu poate veni în concurență cu acești creditori popritori, ci va încasa din creanța cesionată numai ceea ce va rămâne după plata creanțelor celor doi creditori popritori anteriori.

Inalta Curte, din contra, admite că cesiunea intervenită, dacă nu este opozabilă creditorilor popritori, ca cesiune, totuși are efect față de ea într'o măsură oarecare și anume echivalează cu o poprire și, în consecință, cesionarul va veni, asupra valorii creanței poprite, în concurență cu creditorii popritori anteriori.

Credem că soluțiunea dată de Inalta Curte, este singura juridică, întrucât face o justă aplicațiune a principiilor care guvernează materia poprirei.

În adevăr, considerațiunile de drept invocate de

instanța de fond în sprijinul soluțiunei date, nu sunt temeinice întrucât nesocotesc natura poprirei. Această instanță consideră că prin efectul poprirei înființată asupra unei creanțe, s'ar crea o sarcină asupra acelei creanțe; că, întrucât în momentul cesiunei, creanța cedată era deja grevată de sarcina celor două popriri făcute anterior, cesionarul, reprezentând pe debitorul cedant, nu poate avea mai multe drepturi decât acesta și deci trebuie să respecte acele sarcini, de care creanța era afectată în momentul în care a intrat în patrimoniul cesionarului prin efectul cesiunei; așa fiind, cesionarul nu poate veni în concurență cu creditorii popritori anteriori.

Din această argumentațiune rezultă că instanța de fond consideră înființarea unei popriri ca având de efect să dea naștere în favoarea creditorului popritor, la un drept de preferință asupra valorii creanței poprite, față de un cesionar ulterior al acelei creanțe; cu alte cuvinte prin efectul poprirei, creditorul popritor ar deveni titularul unui drept real, al unui privilegiu mobilier, care prin derogatiune de la principiul egalității creditorilor stabilit de art. 1719 cod. civ., conferă creditorului popritor, avantajii inerente dreptului real, în special dreptul de preferință.

Or, această concepțiune despre natura și efectele poprirei este absolut contrarie sistemului consfințit de legiuitorul nostru în această materie, așa după cum reese din expunerea de motive și din dispozițiunile legii relative la poprire, în special art. 462 pr. civ.

În adevăr cu ocaziunea reformei legii de procedură civilă în 1900, Ministrul Justiției după vremuri autorul proiectului devenit în urmă legea de procedură actualmente în vigoare, arată atât în expunerea de motive cât și cu ocaziunea debaterilor care au avut loc la Senat, concepțiunea pe care a înțeles s'o consfințească în proiectul său cu privire la natura și efectele poprirei.

Iată ce găsim în această privință în expunerea de motive: „în interesul înlesnirii transacțiilor și al siguranței creditorilor popritori diligenți, am mărginit dreptul creditorilor datornicului urmărit de a interveni la judecata de poprire până la definitivă sentință asupra validării. Efectul hotărârei de validare fiind un transport judiciar, în folosul popritorului, adică înlocuirea datornicului, nu se mai poate concepe intervenția creditorului acestuia, după ce el a fost înlocuit cu o altă persoană, ce a rămas condamnată în urma pronunțării hotărârei de validare. N'am admis prin urmare, sistemul radical al codului Sard, că primul creditor e totdeauna cel dintâi plătit. Am respins acest sistem (prior tempore potior jure) căci privilegiul îl dă natura creanței iar nu ceasul urmării”.

Cu ocaziunea discuțiunei în Senat a art. 462 și 464 din proiect, în urma unei întrebări puse de un domn senator, Ministrul Justiției a dat următoarele lămuriri în ce privește aceste două texte: „nu am admis ideea din Codul Sard că popritorul dobândește un privilegiu; nu am admis nici ideea care domnește în practică și care se trage din legislația franceză, că poprirea se poate face până când terțiul poprit se liberează în mod definitiv. Am admis o soluțiune mixtă: cât timp poprirea nu este validată, este o instanță deschisă și până atunci orice creditor poate să vină să facă alte popriri în mâna terțiului; îndată ce însă s'a validat poprirea și hotărârea de validare a rămas definitivă, s'a

operat o novațiune de debitor, terțiul poprit devine debitorul personal al primului popritor; ceilalți creditori ai datornicului primitiv cari ar veni să urmărească pe poprit, după validarea primei popriri, li se aplică principiul jura vigilantibus. Iată ce însemnează dispozițiunea art. 462. Ce însemnează acum art. 464? Însemnează că dacă mai mulți creditori au poprit, conform art. 462, aceeași sumă în mâna celui de al treilea, această sumă se va distribui între creditorii ce au poprit, în proporție cu creanța fiecăruia”.

Modul de a vedea al instanței de fond este și inadmisibil căci dacă la rezultatul cu totul nelogic că un creditor popritor care intervine la judecata de poprire conform art. 462, vine în concurență cu ceilalți creditori popritori anteriori, dacă intervenția lui a avut loc înainte de a se fi dat o sentință definitivă de validare pe când cesionarul unei creanțe, a cărui cesiune a fost notificată anterior unei asemenea sentințe, n'ar putea veni în concurs, de și dreptul însă este mai energic.

Nu s'ar putea justifica soluțiunea instanței de fond prin considerațiunea că hotărârea de validare ar avea conform principiului general, un caracter declarativ și deci cu efect retroactiv până în momentul cererii de poprire, creditorul popritor ar trebui să treacă, asupra valorii poprite, înaintea cesionarului.

O asemenea argumentațiune n'ar fi întemeiată. În adevăr principiul efectului declarativ al hotărârilor se aplică numai atunci când hotărârea constată o stare de lucruri preexistentă, nu însă când prin efectul hotărârei se creiază o stare nouă; astfel spre pildă hotărârea de divorț nu este declarativă, tot așa, și o hotărâre de validare care dă naștere transfertului judiciar și prin urmare are un caracter atributiv.

Exactitatea soluțiunei admise de Inalta Curte rezultă din combinațiunea următoarelor trei principii care constituie trăsăturile esențiale ale poprirei astfel cum e organizată în legislațiunea noastră: a) poprirea până în momentul când intervine o hotărâre definitivă de validare, are caracterul unei măsuri de conservare; b) înființarea poprirei are de efect să lovească de o indisponibilitate totală și relativă creanța poprită; c) creanța poprită deși lovită de indisponibilitate continuă a face parte din patrimoniul debitorului poprit, adică din gajul comun al creditorilor acestuia.

Asupra primului punct, este incontestabil că ordonanța prezidențială de poprire ca și procesul-verbal încheiat în executarea ei constituie măsuri cu caracter judecătoresc destinate să împedice pe terțiul poprit de a plăti ceea ce datorește debitorului poprit; deci în această primă fază, poprirea constituie o măsură de conservare a valorii poprite în interesul creditorului popritor prin mijlocirea justiției. Dovada evidentă în această privință, rezultă din chiar textul articolului 455 pr. civ. care prevede că creditorul pentru a obține înființarea poprirei n'are nevoie de un titlu executoriu, și creanța pe baza căruia se cere poprirea, poate să fie constatată prin act sub semnătură privată sau să fie chiar verbală.

Ordnul judecătoresc cuprins în ordonanța prezidențială la adresa terțiului poprit, produce o serie de efecte din care unele sunt consfințite de lege, iar altele sunt opera doctrinei și jurisprudenței. Astfel în primul loc, terțiul poprit nu mai poate plăti suma datorită, debitorului poprit, nici să-i remită valorile poprite; art. 1099 cod. civ. în

materie de plată și art. 1616 cod. civ. în materie de depozit, consfințesc acest prim efect al poprirei; nu numai că terțiul poprit nu poate plăti în mod valabil în mâinile creditorului său, debitorul poprit, în urma poprirei efectuate, dar nici debitorul poprit sau terțiul poprit nu poate face nici un act juridic care ar avea de efect să strângă în tot sau în parte creanța poprită; prin aplicatiunea acestei idei, art. 1152 cod. civ. decide că odată ce poprirea s'a înființat, terțiul poprit nu poate încerca față de creditorul său, debitorul poprit, compensațiunea în baza unei creanțe pe care ar fi dobândit-o ulterior poprirei, contra acestuia; pentru identitate de motive, doctrina și jurisprudența admit că debitorul urmărit nu mai poate dispune de creanța poprită nici prin o remitere de datorie sau o novațiune.

În al doilea loc, un alt efect al poprirei consistă în indisponibilitatea creanței poprite. Indisponibilitatea care consistă într-o desesizare a debitorului cu privire la creanța poprită, nu este un efect propriu și exclusiv al poprirei, ci unul din efectele generale, ale oricărei urmăririi mobiliare sau imobiliare; astfel în materie de urmărire mobilă rezultă din art. 422 cod. proc. civ. combinat cu 330 cod. penal că cei însărcinați cu paza lucrurilor sechestrate și care cu rea credință lucrează în vătămarea lucrurilor încredințate lor se fac vinovați de abuz de încredere; deasemenea dispozițiunile art. 514 până la 516 inclusiv din cod. proc. civ. relative la efectele urmăririi bunurilor nemiscătoare, se explică tot prin ideea de desesizare a debitorului cu privire la imobilul urmărit; în ipoteza specială a unei poprirei, indisponibilitatea rezultă din diferite dispozițiuni legale care implică în mod necesar acest efect. Astfel când legiuitorul în art. 1099 cod. civ. nu recunoaște ca valabilă, plata făcută de terțiul poprit debitorului urmărit, în urma poprirei precum și dispoziția art. 1152 care nu recunoaște terțiului poprit dreptul de a compensa creanța născută posterior poprirei contra debitorului poprit cu datoria pe care o are față de acesta.

În aceste diverse ipoteze, indisponibilitatea se justifică prin ideea care a preocupat pe legiuitor de a pune bunurile urmărite sub paza justiției pentru ca creditorul urmărit să nu sufere vreo atingere în realizarea dreptului său de gaj consfințit de art. 1718 cod. civ.

În privința principiului indisponibilității, doctrina și jurisprudența sunt de acord; controversa se manifestă în ce privește întinderea și caracterul indisponibilității; fără a face o expunere fie și sumară a diverselor teorii care s'au susținut în această privință, ceea ce ne-ar îndepărta prea mult de speța soluționată prin decizia Inaltei Curți, ne mărginim a aminti în treacăt părerile care au fost emise în această privință. Doctrina și jurisprudența mai veche sau împărțite între două sisteme și anume: unul al indisponibilității totale și absolute a creanței poprite, adică creanța întregă era indisponibilă, și această indisponibilitate era absolută adică profita tuturor creditorilor astfel în cât debitorul poprit nu mai putea să dispună de creanța sa în prejudiciul nici unuia din ei; al doilea sistem era al indisponibilității parțiale în sensul că numai o parte din creanța poprită devine indisponibilă și anume până la concurența valorii creanței creditorului poprit, însă această porțiune devine indisponibilă în mod absolut adică față de toți creditorii, indiferent de data popririlor lor.

În doctrina și jurisprudența mai recentă, tinde să predomine sistemul indisponibilității totale și

relative; indisponibilitatea totală se impune ca o consecință necesară a principiilor generale în materie de urmărire și este consfințită de mai multe dispozițiuni legale. În adevăr este un principiu fundamental în materie de executare că bunul sau dreptul urmărit devine indisponibil pentru tot, fie că e vorba de o urmărire mobilă de lucruri corporale, fie că e vorba de o urmărire imobiliară; legea nu aduce nici o derogatiune la acest principiu în materie de poprire; din contra atât din art. 1099 cât și din art. 1152 cod. civ., rezultă că în materie de poprire, indisponibilitatea este totală, căci dacă legiuitorul ar fi admis indisponibilitatea parțială ar fi dispus în textele citate, că plata și compensațiunea sunt permise pentru porțiunea din creanța poprită, care excede valoarea creanței creditorului popritor.

De altminterlea din punctul de vedere al echității, sistemul indisponibilității parțiale ar fi fost admisibil numai în cazul când s'ar fi recunoscut creditorului popritor, un drept exclusiv asupra sumei poprite; ori din contra, rezultă din articolul 462 pr. civ., că în legislațiunea noastră, creditorul popritor vine în concurs cu toți ceilalți creditori popritori care ar interveni posterior până în momentul când a obținut o sentință definitivă de validare.

Indisponibilitatea este în acelaș timp relativă, adică poprirea nu profită decât aceluia care a făcut-o; în adevăr atunci când un creditor face o poprire, el nu înțelege să reprezinte pe ceilalți; de unde urmează că fiecare creditor trebuie să facă la rândul său o poprire sau cel puțin să intervie prin o cerere la judecata de poprire pendinte, conform art. 462 proc. civ.; din caracterul relativ al indisponibilității rezultă că dacă o cesiune sau plată intervine posterior unei poprirei, acea cesiune sau plată este valabilă și opozabilă creditorilor cari ar face popririi posterior cesiunii sau plății (1).

Ca argument de text în favoarea indisponibilității relative, se poate invoca dispoziția art. 1099 cod. civ. Rezultă din acest text că plata făcută de debitor creditorului său, în urma unei poprirei, este nulă nu în mod absolut, ci numai față de creditorul popritor a cărui poprire există în momentul plății, deci numai în raport cu acesta, creanța a devenit indisponibilă, după cum înstrăinarea totală sau parțială a nemiscătorului urmărit făcută de datornic, în urma transcrierii comandamentului, este nulă față de creditorul sau creditorii urmăritori (art. 514 combinat cu 515 pr. civ.).

Indisponibilitatea creată prin efectul urmăririi sau a poprirei nu dă naștere unui privilegiu în favoarea creditorului urmăritor sau popritor, nici nu face să înceteze dreptul de proprietate a debitorului asupra lucrului urmărit sau creanței poprite; prin urmare al treilea principiu esențial al urmăririi în genere și al poprirei în special este că creanța poprită continuă a face parte din patrimoniul debitorului poprit, adică din gajul general al creditorilor acestuia; în consecință creanța poprită de un creditor poate să facă obiectul unor noi popriri din partea altor creditori, după cum rezultă din combinația art. 459, 461 și 462 pr. civ.; dreptul de a face poprire trebuie recunoscut deopotrivă tuturor creditorilor debitorului comun, indiferent de data creanțelor lor, fie că e vorba de creditori anteriori primei poprirei, fie că e vorba de creditori

1) În sensul acestui din urmă sistem *Garsonnet et Cesar Bru*, Tr. Théorique et pratique de Proc. T. IV, paragr. 1456; *Glasson*, Précis de Pr. civ. T. II, No. 1257 și 1259; *Baudry Lacantinerie et Barde*, Des Oblig. T. II, No. 1458 și urm. etc.

posteriori. În adevăr din faptul că legea oprește pe debitorul poprit de a încasa creanța ce o are contra terțiului poprit, nu se poate deduce ca debitorul ar fi devenit incapabil de a contracta noi datorii care să se poată executa asupra creanței poprite, deși este incontestabil ca acești noi creditori prin urmărirea executată asupra acestei creanțe venind în concurență cu primul creditor poprit, reduce suma ce va încasa acesta din poprire.

Este adevărat că în materie de faliment, art. 724 cod. com. stabilește față de masa credală, nulitatea actelor făcute de comerciant posterior declarării în stare de faliment care desesizează pe falit de administrațiunea bunurilor sale. Dar această dispozițiune specială falimentului stabilind o incapacitate, are un caracter excepțional și nu se poate întinde prin analogie în materie de poprire; nu se poate deroga la principiul fundamental stabilit de art. 1719 cod. civ., după care toate bunurile unui debitor servesc spre asigurarea comună a creditorilor săi, fără o dispoziție expresă de lege care în speță nu există. Din contra, art. 461 și 462 proc. civ., presupun existența mai multor popriri din partea mai multor creditori ai aceluiaș datornic, pe aceeași creanță fără să facă vreo deosebire între creanțe născute anterior sau posterior primei popriri.

Dacă admitem că debitorul poprit este capabil să contracteze posterior popriri, noui datorii și că creditori posteriori pot la rândul lor poprii aceeași creanță, trebuie să recunoaștem debitorului dreptul de a ceda creanța poprită; este adevărat că o asemenea cesiune nu și poate produce efectul translativ integral, față de creditorul poprit anterior notificării cesiunii, întrucât prin actul pe care l'a făcut debitorul poprit nu poate desființa dreptul de urmărire exercitat de creditor asupra creanței poprite; dar dacă cesiunea creanței, după cum arată foarte bine Înalta Curte, nu este opozabilă cu acest caracter creditorului poprit, nu-i mai puțin adevărat că cesiunea echivalează cu o poprire și este deci opozabilă creditorului poprit, în aceeași măsură în care i s'ar putea opune o poprire posterioară propriei sale popriri; deci cesionarul ca și un creditor poprit va veni în concurs asupra valorii creanței poprite cu primul creditor poprit.

Validitatea cesiunii creanței poprite în această măsură și cu acest efect, este o consecință logică a ideii că creanța poprită continuă să facă parte din patrimoniul debitorului poprit și deci rămâne proprietatea acestuia până în momentul când se operă transfertul judiciar în virtutea sentinței definitive de validare a popriri. Este bine înțeles că prin aplicațiunea principiilor de drept comun, creditorul poprit ar fi în drept să intenteze acțiunea pauliană pe temeiul art. 975 cod. civ., în cazul când ar pretinde și ar vrea să dovedească că debitorul poprit ar fi contractat o nouă datorie sau ar fi cedat creanța poprită numai în fraudă creditorului poprit pentru a reduce partea acestuia din valoarea creanței poprite.

În ipoteza însă când debitorul poprit a fost de bună credință, creditorul poprit nu se poate plânge; situațiunea sa de creditor chirografar îl supune în mod inevitabil la toate fluctuațiunile de consistență și de valoare ale patrimoniului debitorului său și legea egalității creditorilor chirografari îi impune concursul celorlalți creditori asupra bunurilor debitorului comun (2).

Pentru a aplica și justifică din punctul de vedere

juridic, concursul cesionarului cu creditorul poprit asupra valorii creanței poprite, Înalta Curte argumentează ca cesionarul este și dânsul un creditor al debitorului urmarit care în calitate de cedent garantează existența creanței în momentul cesiunii și deci răspunde de daune în caz de evicțiune; așa fiind, notificarea cesiunii echivalează cu o poprire și cesionarul prin efectul notificării este ca și un creditor poprit față de creditorul poprit anterior.

Acest raționament este în mod constant invocat în doctrină și jurisprudență pentru a motiva soluțiunea admisă în ipoteza unui concurs între un creditor poprit și un cesionar asupra aceleiași creanțe; totuși, după părerea noastră el este insuficient, căci nu este aplicabil decât atunci când este vorba de un cesionar cu titlu oneros, care în virtutea contractului de cesiune, în caz de evicțiune devine creditorul cedentului pe temeiul răspunderii de garanție care incumbă cedentului și care-l obligă să restituie cesionarului prețul cesiunii și să-i plătească celelalte prestațiuni prevăzute de art. 1341 cod. civ., în măsura acestei acțiuni în regres pe care cesionarul o are contra cedentului, el devine creditorul acestuia și în aceste limite notificarea cesiunii echivalează cu o poprire.

Or, acest raționament n'ar fi aplicabil în ipoteza când cesiunea este făcută cu titlu gratuit (art. 828 cod. civ.) sau când prin o clauză expresă din cesiunea făcută cu titlu oneros, cedentul este scutit de garanție.

Rezultă din cele expuse că pe temeiul motivării admise în mod unanim situațiunea creditorului poprit față de o cesiune posterioară a creanței poprite ar varia după cum cesionarul are sau nu dreptul la garanție față de cedentele său, concursul cesionarului cu creditorul poprit anterior fiind justificat numai în prima ipoteză.

Pentru a înlătura o asemenea variație de soluție care nu se justifică din punctul de vedere rațional, credem că situațiunea cesionarului față de creditorul poprit anterior trebuie stabilită în mod uniform independent de obligațiunea de garanție a cedentului, pe temeiul intențiunii comune a părților contractante în actul de cesiune. În adevăr conform naturei contractului, părțile au înțeles să transmită proprietatea creanței cedate; ori acest efect nu se putea produce în mod deplin asupra totalității creanței din cauza existenței popriri; pentru a concilia dreptul creditorului poprit anterior cu dreptul cesionarului, trebuie să ajungem la concluzia că cesiunea își va produce efectul numai cu respectul dreptului acestui creditor; în ce limite va putea creditorul poprit să și exercite dreptul său? În aceleași condițiuni și cu aceeași amplitudine ca și cum ar fi în concurs cu un alt creditor poprit; deci cesionarul va veni în concurs cu valoarea creanței cedate, iar nu cu valoarea obligațiunii de garanțit pe care ar putea s'o valorifice contra cedentului.

Cesionarul pe baza notificării cesiunii va deveni proprietarul acelei părți din creanța cedată care i s'ar cuveni dacă ar fi fost un simplu creditor poprit pentru o sumă egală cu valoarea creanței care a făcut obiectul cesiunii.

După părerea noastră, această formulă corespunde mai exact cu intențiunea părților contractante și explică în mod mai simplu mecanismul concursului între creditorul poprit și cesionar.

ALEX. CERBAN

Profesor la Facultatea de Drept din București

2) În acest sens Colmet de Santerre, T. VII, No. 137 bis, XI, p. 190.